

підвищенню культури дисципліни працюючих і населення в цілому;

4) розмежування понять «дисциплінарні правила» та «дисциплінарні процедури». При проведенні дисциплінарної процедури треба розрізняти офіційну та неофіційну стадії, застосовувати метод „дисциплінарного інтерв'ю”.

5) забезпечення відповідності регламентів дисципліни з міжнародними стандартами з урахуванням наявних умов в Україні.

Список використаних джерел

1. Егоршин А.П. Управление персоналом : [учебник для вузов] / Егоршин А.П. – [4-е изд., испр.]. – Н. Новгород : НИМБ, 2003. – 720 с. – ISBN 5-901335-06-6.

2. Кодекс законів України про працю України : постанова : [прийнято Верхов. Радою УРСР від 10 груд. 1971 р, № 322-У111] // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1971. – № 50. – Ст. 375.

3. Піроженко О. Як скласти правила внутрішнього трудового розпорядку підприємств та організацій / Піроженко О., Федорова А., Михайленко О. – Х. : Фактор, 2005. – 116 с. – ISBN 966-312-293-5.

Методические рекомендации о правовом обеспечении контрактной формы трудового договора и сферы его применения [Электронный ресурс] : лист Мін-ва юстиції України № 32-8/473 від 28.03.2000 // Нормативные акты Украины. Законодательство / ЗАО «Информтехнология». – К. : Б.И., 2009]. – Режим доступа : <<http://www.nau.kiev.ua/nau10/ukr/show.php?uid=1041.3593.0> >.

5. Лутай Л.А. Дисциплінарні відносини: стратегія розвитку та механізм забезпечення : [монографія] / Лутай Л.А. / М-во освіти і науки України, Донецький нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2007. – 377 с. – ISBN 978-966-385-050-4.

6. Лутай Л.А. Управління дисциплінарними відносинами: теоретико-методологічні аспекти : [монографія] / Лутай Л.А. / М-во освіти і науки України, Донецький нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2006. – 220 с. – ISBN 966-385-032-9.

УДК 334.012.64:332.024

О. М. МЕЗЕНЦЕВА

РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ У РЕГІОНІ

В статті наводяться результати дослідження методичних основ регулювання розвитку малих підприємств, що дозволяють розробити “концептуальну модель регулювання розвитку малих підприємств в регіоні” для її практичної реалізації. Наводяться результати її апробації в Кіровоградській області.

The article covers the research results of the methodical basis of the small-scale business regulation, that allow to elaborate “the conception model of the small-scale business regulation within the region” for its practical realization. The examples of its approbation within the Kirovograd region are given.

В статье приводятся результаты исследования методических основ регуляции развития малых предприятий, которые позволяют разработать “концептуальную модель регуляции развития малых предприятий в регионе” для ее практической реализации. Приводятся результаты ее апробации в Кировоградской области.

Ключові слова: регулювання, розвиток, мале підприємство, регіон, концептуальна модель.

В “Концепції державної політики розвитку малого підприємництва” відзначається: “Важливе значення малого підприємництва викликає необхідність виконання комплексу взаємопов'язаних заходів щодо забезпечення сприятливих правових і організаційно-економічних умов для його становлення та ефективного розвитку в Україні” [1, с. 20]. Отже, першочерговим завданням є розробка і реалізація заходів щодо забезпечення умов для постійного і стабільного економічного зростання, можливого тільки шляхом створення

конкурентноздатного підприємницького сектора і, в першу чергу, за рахунок розвитку малих підприємств. Останні здатні посилити соціальну переорієнтацію виробництва та сфери послуг, забезпечити швидку окупність витрат. Разом з тим, малі підприємства сприяють створенню додаткових робочих місць, роблять певний внесок у вирішення проблеми зайнятості, формують конкурентне середовище, оперативно реагують на зміни кон'юнктури, сприяють економіці в посиленні цілеспрямованості руху до ринку, зародженню, розвитку та ефективному функціонуванню в Україні нового соціально-економічного прошарку підприємців-власників. В зв'язку з цим зрозуміла увага науковців, органів державного управління, практиків та самих підприємців до вирішення цих проблем в період трансформації національної економіки України. Вирішенню їх може сприяти розробка та реалізація ефективного механізму регулювання розвитку малих підприємств в умовах нестабільного підприємницького середовища та ризикованої діяльності.

Проблеми, пов'язані з визначенням термінів і напрямками регулювання в тій чи іншій сфері економіки, розглядалися Б. Гаєвським [2], Б. Мізюк [3], І. Михасюк та ін. [4]. Питання щодо регулювання розвитку малих підприємств були висвітлені З. Варналій [5], І. Копченко [6], А. Немченком [7], О. Романовою [8]. В той же час означені автори розглядали регулювання односторонньо, не визначаючи при цьому дію механізму регулювання, його складові (організаційні економічні, соціальні та інформаційні), не приділяючи достатньої уваги взаємозв'язку основних підсистем (ресурсному забезпеченню, безпеці підприємницької діяльності, забезпеченню взаємодії з зовнішнім середовищем, формуванню стійкого внутрішнього потенціалу малих підприємств і т. ін.).

В зв'язку з цим виникає нагальна потреба в подальшому вивченні проблем регулювання розвитку малих підприємств, виявлення та усунення перешкод на шляху створення сприятливого підприємницького середовища. Це стає можливим на основі розробки і реалізації "Концептуальної моделі регулювання розвитку малих підприємств в регіоні".

Виходячи із зазначеного вище, завданням при підготовці статті є: створення механізму регулювання та його складових на основі аналізу базової, статистичної та оперативної інформації, діагностики можливостей розвитку, визначення її результатів та реалізації запропонованої "Концептуальної моделі регулювання розвитку малих підприємств в регіоні".

Детальне дослідження результатів діяльності та розвитку малих підприємств, компонентів (елементів) зовнішнього підприємницького середовища, структури внутрішнього середовища дало можливість розробити "Концептуальну модель регулювання розвитку малих підприємств в регіоні". Використання цієї моделі дозволяє на рівні регіонів (можливо і держави в цілому), областей, міст обласного підпорядкування, районів та самих малих підприємств проводити цілеспрямовану активну політику, спрямовану на розвиток малих підприємств та підвищення їх ролі в економіці України.

Під *розвитком* взагалі розуміється процес переходу з одного стану в інший, більш удосконалений, перехід від старого якісного стану до нового якісного стану, від простого до складного, від нижчого до вищого [9, с. 592]. З огляду на це, в концептуальній моделі термін "*регулювання*" розглядається як процес цілеспрямованого впливу на управляючу і ту, що управляється, частини системи (внутрішньої і зовнішньої) для підтримки її розвитку і ефективного функціонування підприємницького середовища. В цьому значенні регулювання розглядається ширше, ніж термін "функція управління".

Отже, можна стверджувати, що розвиток малих підприємств передбачає, з одного боку, комплексний самостійний напрямок діяльності у функціонуванні малих підприємств та їх сукупності, а з іншого – його забезпечення за рахунок регулювання на всіх етапах процесу і рівнях управління. При цьому *модель розвитку малих підприємств* слід розглядати як відтворення, аналог процесу відповідного регулювання.

Таким чином, можна стверджувати, що "*Концептуальна модель регулювання розвитку малих підприємств в регіоні*" – це система науково-обґрунтованих поглядів на визначення та

взаємодію основних компонентів, напрямків, умов та першочерговості вирішення завдань, реалізація яких сприятиме отриманню позитивних економічних і соціальних результатів та максимального прибутку від діяльності малих підприємств.

Реалізація "Концептуальної моделі регулювання розвитку малих підприємств в регіоні" може здійснюватись в три етапи: I. Визначення основних елементів регулювання розвитку малих підприємств та їх взаємодія. II. Діагностика можливостей розвитку. III. Результати діагностики та їх реалізація.

Перший етап включає формування таких даних: 1. Вихідні дані (табл. 1). 2. Організаційні рівні управління. 3. Механізм регулювання.

Нижче розглянуто вихідні дані, які потребують уточнення.

Метою регулювання розвитку малих підприємств в регіоні є організація ефективної їх роботи, досягнення позитивних результатів і створення відповідного механізму для функціонування складових системи.

Таблиця 1

Вихідні дані для регулювання розвитку малих підприємств

Базова інформація	Статистична та оперативна інформація
Проблеми розвитку: актуальність, мета, цілі, обмеження та критерії.	Показники розвитку.
Законодавча і нормативна база діяльності та розвитку малого підприємництва, забезпечення його державної підтримки.	Показники основної діяльності (загальні та фінансові).
Пріоритетні напрямки розвитку.	Інформація про виконання "Програми розвитку малого підприємництва" (за відповідний період).
Ресурсний потенціал для розвитку.	
Переваги малих підприємств.	
Недоліки, що заважають розвитку.	

Цілями регулювання розвитку малих підприємств є виявлення існуючих недоліків в системі, діагностика можливостей за напрямками, підготовка та реалізація відповідних рішень.

При визначенні мети і цілей враховуються обмеження для діяльності малих підприємств, пов'язані з законодавчими, нормативними, планово-директивними та іншими положеннями, наявністю і забезпеченням фінансовими та матеріальними ресурсами, існуючими можливостями для функціонування і розвитку малих підприємств. Крім цього визначаються і розглядаються критерії розвитку малих підприємств, до яких відносяться відповідні показники статистичної та оперативної інформації.

Аналіз соціально-економічних передумов регулювання розвитку малих підприємств в регіоні з позиції стратегічних і поточних цілей дозволяє визначити пріоритетні напрямки державної підтримки розвитку малих підприємств.

Законодавча і нормативна база діяльності і розвитку малих підприємств.

При регулюванні визначається ступінь використання законодавчої та нормативної бази діяльності і розвитку малого підприємництва та її недоліки. В результаті аналізу її виявлено недоліки: у визначенні межових даних (середня кількість найманих працівників на одному малому підприємстві, обсяги реалізованої продукції (робіт, послуг) малих підприємств), що унеможливує порівняння результатів діяльності і розвитку малих підприємств з зарубіжними країнами; в оподаткуванні та кредитуванні.

На кожному організаційному рівні перевіряється та контролюється виконання основних напрямків державної підтримки, що визначено законодавством. При цьому основна увага приділяється вирішенню проблеми фінансового забезпечення та його цілеспрямованого використання, реалізації основних заходів програм розвитку малого підприємництва звертаючи особливу увагу на забезпечення розвитку малих підприємств за пріоритетним

напрямами.

Пріоритетні напрямки розвитку малих підприємств. Д. Крисанов відзначає, що “у останні роки, а особливо після проголошення незалежності України, досить широко як у науковій літературі, так і в законодавчих і нормативних актах, що приймаються вищими ешелонами державної влади, вживається термін “пріоритет”. Вказаний термін вживається, як правило, не сам, а у тісному зв’язку або в контексті з іншими термінами та словосполученнями, що також набули значного поширення в останній час” [10, с. 6]. Виходячи з цього можна стверджувати, що використання визначення “пріоритетні напрямки державної підтримки малих підприємств” є своєчасним і визначає перспективність в її реалізації при постійному недостатньому фінансуванні.

Для кожного регіону пріоритетні напрямки розвитку малих підприємств, враховуючи його специфіку, не є однозначними. Так, в Кіровоградській області в якості пріоритетних напрямків обґрунтовано і визначено такі: 1. Розвиток сільськогосподарського виробництва. 2. Створення малих підприємств в харчовій промисловості. 3. Підтримка інноваційних проектів 4. Підтримка власного товаровиробника. 5. Залучення до роботи на малих підприємствах слабозахищених верств населення.

В основних заходах програм розвитку малого підприємництва наводяться завдання по створенню або подальшому розвитку малих підприємств за рахунок державної підтримки (фінансування і кредитування). Виходячи з того, що можливості формування та використання державного, регіональних і місцевих фондів для підтримки малих підприємств в регіонах обмежені, то кошти спрямовуються на перспективні пріоритетні напрямки їх розвитку з метою ефективного використання наявного потенціалу.

Ресурсний потенціал для розвитку. В регіоні (на рівні області, адміністративних районів та міст обласного підпорядкування) визначається ресурсний потенціал для розвитку малих підприємств, що, на нашу думку, може включати: 1. Сировинні ресурси, що не використовуються або використовуються недостатньо. 2. Виробничі площі та інші приміщення, в тому числі житлові, що не використовуються. 3. Наявні об’єкти незавершеного будівництва різного призначення. 4. Незайняті трудові ресурси, особливо з числа безробітних та слабозахищених верств населення.

Основними показниками розвитку є кількість малих підприємств на 10000 осіб наявного населення і темпи їх приросту за відповідний період.

До показників основної діяльності відносяться: кількість малих підприємств; обсяги реалізованої продукції (робіт, послуг) малих підприємств; частка продукції малих підприємств у загальних обсягах реалізації продукції (робіт, послуг); середньорічна чисельність найманих працівників малих підприємств; середня кількість найманих працівників на одному малому підприємстві.

Організаційні рівні управління. Відповідні установи, організації, підприємства характеризуються на державному, регіональному, місцевому рівнях та на рівні підприємства. Вони, в процесі діяльності, за структурою підрозділів та виконуваними функціями повинні бути узгоджені, як за горизонталлю, так і за вертикаллю, включаючи визначення їх відповідальності та контроль результатів діяльності.

На кожному організаційному рівні створюється відповідна інфраструктура.

Раціонально побудована система регулювання на кожному організаційному рівні, розподіл функцій та відповідальності, відповідно до організаційно-технологічних особливостей малих підприємств, спроможна регулювати, координувати та контролювати, надавати чітку інформацію відповідним виконавцям для прийняття рішень, спрямовуючи їх на досягнення стратегічних і тактичних цілей малих підприємств, забезпечуючи оптимальні умови для досягнення мети їх розвитку.

Механізм регулювання розвитку малих підприємств в регіоні (складові, методи та інструменти).

Реалізація державної політики розвитку малих підприємств в регіонах базується на комплексному функціонуванні забезпечуючих складових механізму регулювання. Він

включає: організаційні, економічні, соціальні та інформаційні складові; підсистеми забезпечення безпеки підприємницької діяльності, кадрового та науково-методичного забезпечення. Саме створення і функціонування такого механізму регулювання за рахунок гармонійного поєднання складових, врахування сучасних вимог до діяльності малих підприємств, ефективне використання ресурсного потенціалу, пристосування до підприємницького середовища повинно спрямовуватись на прийняття рішень, рекомендацій, реалізація яких сприятиме підвищенню ефективності діяльності та розвитку малих підприємств в регіоні.

Дія *організаційної складової* механізму регулювання розвитку малих підприємств в регіонах спрямовується на наступне. 1. Обов'язкове повсюдне використання діючих законів, концепцій, розпоряджень, наказів, інструкцій, методичних положень, які стосуються діяльності та розвитку малих підприємств. 2. Законодавче закріплення функціонального розподілу прав, обов'язків відповідних установ, організацій, їх підрозділів та посадових осіб, що відповідають за діяльність і розвиток малих підприємств. 3. Формування на різних рівнях системи управління з визначенням структури установи (організації), функціональних обов'язків підрозділів та посадових осіб, відповідальності та прав, формулювання завдань та механізмів їх реалізації відповідно до рівня управління. 4. Забезпечення регулювання розвитку малих підприємств за основними його елементами. 5. Організація розробки програм розвитку малого підприємництва різними виконавцями, реалізація основних заходів та контроль виконання їх. 6. Забезпечення координації діяльності органів виконавчої влади з контролюючими, наглядовими службами та недержавними громадськими об'єднаннями. 7. Регулювання та координація діяльності, що забезпечує безпеку підприємницької діяльності на всіх організаційних рівнях управління.

Для створення ефективного механізму регулювання розвитку малих підприємств у перспективі доцільно виділити такі напрями удосконалення системи організаційного управління: 1. Оптимізація структури установ, організацій та підприємств на всіх рівнях управління. 2. Подальша децентралізація функцій, прав і відповідальності від вищих рівнів управління у процесах регулювання їх діяльності, прийняття та реалізації управлінських рішень, перетворення вертикальних зв'язків у горизонтальні. 3. Виключення дублювання відповідними органами однакових функцій управління за рахунок перегляду і чіткого розподілу функціональних обов'язків в діючих положеннях про структурні (функціональні) підрозділи та посадових інструкціях. 4. Вдосконалення діяльності установ, організацій та підприємств по регулюванню розвитку малих підприємств.

Економічна складова в концептуальній моделі механізму регулювання в сучасних умовах трансформації ринкових відносин є визначальною. Вона формується на основі системи економічних законів, принципів, методів управління і відповідних економічних важелів [11, с. 128]. Дія її спрямовується на: 1. Ефективне забезпечення економічних зв'язків між відповідними установами, організаціями, підрозділами та посадовими особами, що відповідають за діяльність і розвиток малих підприємств та самими підприємствами. 2. Використання економічних стимулів і відповідних важелів впливу на ефективність роботи підрозділів та виконавців, що забезпечують розвиток малих підприємств (методи регулювання і впливу). 3. Підготовка економічних прогностичних показників, розробка заходів економічного характеру, обґрунтування програм розвитку малих підприємств. 4. Проведення діагностики можливостей розвитку за основними елементами регулювання.

5. Участь у підготовці результатів діагностики. 6. Обґрунтування рішень та участь у підготовці наказів, завдань, розпоряджень, інструкцій. 7. Підготовка економічної інформації за статистичними та оперативними даними стосовно проблем розвитку і діяльності малих підприємств. 8. Фінансове забезпечення виконання основних заходів, які стосуються державної підтримки в програмах розвитку малого підприємництва всіх рівнів управління. 9. Створення сприятливих умов власникам малих підприємств для кредитування. 10. Спрямування інвестицій на забезпечення виконання заходів програм за пріоритетними напрямками. 11. Стимулювання діяльності посадових осіб на різних організаційних рівнях

управління за досягнення позитивних результатів у розвитку малих підприємств.

Соціальна складова включає вирішення таких питань: 1. Задоволення потреб посадових осіб, діяльність яких пов'язана з розвитком малих підприємств, працівників недержавних громадських об'єднань та інфраструктури підтримки малих підприємств, підприємців та персоналу малих підприємств. 2. Забезпечення використання праці слабозахищених верств населення, соціальний захист, наведених в п. 1, категорій. 3. Удосконалення соціально-трудових відносин, в першу чергу, у відносинах "власник (підприємець) – найманий працівник", своєчасне отримання гідної заробітної плати та доходів. 4. Розвиток різних видів страхування та впровадження відповідних його систем.

Інформаційна складова забезпечує збір, надання, обробку, розповсюдження і передачу статистичних та оперативних даних за відповідними показниками та базову інформацію. Вона передбачає також розробку і реалізацію заходів щодо вдосконалення системи оперативних та періодичних повідомлень про виконання відповідних рішень (наказів, завдань, розпоряджень, інструкцій).

Слід підкреслити, що інформаційна складова є ефективною тільки в тому разі, коли надання інформації буде забезпечено на кожному рівні управління і обов'язково доведено до нижчого. При цьому малі підприємства повинні подавати необхідний мінімум інформації, встановлений різними державними органами.

Забезпечення безпеки підприємницької діяльності є невід'ємною підсистемою механізму регулювання тому, що малі підприємства функціонують в умовах нестабільного підприємницького середовища та ризикованої діяльності. Основними завданнями цієї підсистеми для малих підприємств є:

1. Своєчасне виявлення і усунення загроз безпеці власників, керівників, працівників і ресурсам підприємств; причин і умов, що здатні нанести фінансовий, матеріальний і моральний збиток, порушити нормальне функціонування і розвиток підприємств.

2. Оцінка і забезпечення фінансової стійкості підприємств з метою формування безпеки ефективного функціонування.

3. Створення умов для максимально можливого повернення і локалізації збитків, що виникли в результаті дії будь-яких загроз, прийняття непродуманих рішень або завданих неправомірними діями фізичних і юридичних осіб.

4. Створення механізму і умов оперативного реагування на загрози безпеці і прояви негативних тенденцій у функціонуванні та зв'язках підприємства із зовнішнім та внутрішнім середовищем;

5. Припинення загроз персоналу і посягань на ресурси на основі правових, організаційних, інженерно-технічних заходів і засобів забезпечення безпеки та охорони праці.

6. Запровадження заходів, спрямованих на послаблення негативного впливу наслідків порушення техніки безпеки підприємства.

7. Віднесення інформації до категорії обмеженого доступу.

Забезпечення підсистеми "Кадрове забезпечення" на всіх рівнях управління полягає у: створенні ефективної підготовки кадрів для сфери підприємництва, спеціалістів для відповідних органів управління, що займаються розвитком малих підприємств, підприємців, фахівців та робітників для малих підприємств; розробці критеріїв для розрахунку потреби в них; здійснення прискореної підготовки підприємців та фахівців у вищих навчальних закладах.

Підсистема "Науково-методичне забезпечення" включає: прогнозування пріоритетних напрямків та основних показників розвитку малих підприємств; розробку та реалізацію науково-обґрунтованих перспективних програм, планів та заходів щодо розвитку малих підприємств; підготовку науково-обґрунтованих рішень щодо окремих напрямків означеної "Концептуальної моделі регулювання розвитку малих підприємств в регіоні"; розробку концепцій, методичних рекомендацій (положень) щодо регулювання розвитку малих підприємств.

При реалізації наведених вище складових та підсистем регулювання розвитку малих підприємств використовуються загальноприйняті організаційні, економічні та соціальні методи.

Методи регулювання можуть бути класифіковані за такими ознаками: суб'єктами, об'єктами та рівнем впливу, характером, часом дії та змістом.

Інструментами механізму регулювання розвитку малих підприємств є: діюча законодавча база; економічні важелі та засоби регулювання, основними з яких є: 1. Розробка і реалізація програм розвитку малого підприємництва. 2. Створення відповідної інфраструктури державної підтримки та громадських організацій, що сприятимуть розвитку малих підприємств. 3. Встановлення і додержання допустимого рівня добробуту і соціального захисту населення. 4. Індексція доходів громадян. 5. Інформаційна, юридична, організаційна, фінансова підтримка створення і адаптації підприємств. 6. Сприяння зайнятості. 7. Формування громадської думки. 8. Участь підприємців у різних громадських об'єднаннях та політичних партіях.

На другому етапі “Діагностика можливостей розвитку” здійснюється: узагальнення базової інформації щодо організації діяльності та розвитку; аналіз основних статистичних та оперативних показників діяльності, розвитку та фінансового стану; оцінка безпеки підприємницької діяльності за складовими, особливо фінансової стійкості; аналіз та оцінка системи підготовки кадрів.

При діагностуванні проводиться узагальнення, аналіз та оцінка основних складових механізму регулювання розвитку малих підприємств. При цьому, в основу слід покласти аналіз і оцінку на самому малому підприємстві та їх сукупності в регіоні, а після цього – суб'єктів підприємницької діяльності, що забезпечують діяльність і розвиток малих підприємств. Визначальним для цього є розгляд умов для реалізації економічного потенціалу, що дозволяє визначити їх можливості та забезпеченість у фінансуванні. В загальному розумінні “*економічний потенціал* – сукупність можливостей держави (або об'єднань держав), які можуть бути використані для забезпечення всіх матеріальних потреб” [12]. Відносно малих підприємств економічний потенціал – це реальні або потенційні можливості самих малих підприємств або їх сукупності, які можуть бути використані для забезпечення необхідних потреб.

При аналізі фінансової стійкості функціонування малих підприємств оцінюється їх стратегічна позиція на регіональному і міжрегіональному ринках, що визначає не тільки їх можливості в зовнішньому середовищі – стратегічних зонах господарювання, а саме – можливості розвитку.

Третій етап “Результати діагностики та їх реалізація” передбачає підготовку: аналітичних довідок з оцінкою стану та можливостей розвитку малих підприємств; рекомендацій по регулюванню та перспективам розвитку малих підприємств; рішень (наказів, завдань, розпоряджень, інструкцій), регіональної та місцевих програм розвитку малих підприємств; прогнозних розрахунків діяльності і розвитку малих підприємств.

Результати діагностики спрямовуються на визначення прийняттого або оптимального способу дій для досягнення поставлених мети і цілей, тобто бажаного розвитку малих підприємств. При оцінці прийнятих для реалізації рішень слід враховувати елементи (складові), що відіграють відповідну роль при їх розробці, прийнятті і реалізації.

При розробці рішень враховуються: методологічний рівень; обсяги, достовірність, оперативність та інші характеристики інформації, що використовується; організація процесу розробки рішення; вплив суб'єктивних факторів; рівень кадрового забезпечення.

При прийнятті відповідних рішень враховуються: організаційні рівні і форми управління; система критеріїв і обмежень стосовно розвитку малих підприємств; прийняті методи регулювання; терміни, необхідні для їх здійснення; організація, облік та контроль за своєчасним виконанням рішень; рівень підготовки керівників та спеціалістів (фахівців); надійність та ефективність прийнятих засобів управління.

Апробація в Кіровоградській області запропонованої “Концептуальної моделі розвитку

малих підприємств в регіоні” дало можливість в 2007 р. збільшити кількість малих підприємств, зайнятих виробничою діяльністю, на 85 підприємств або на 3,8%. При цьому, питома вага цих підприємств складала 39,2% проти 38,3% у 2006 р. Обсяги реалізованої продукції (робіт, послуг) в 2007 р. зросли на 9% проти 2006 р. Обсяги надходжень до бюджету від результатів діяльності малих підприємств склали 113,4 млн грн, що на 1,8% більше, ніж за 2006 р.

Висновки. Підприємницьке середовище, в якому зараз функціонують малі підприємства, не в повній мірі відповідає вимогам їх розвитку, що викликає нагальну потребу у всебічному відпрацюванні механізму регулювання розвитку малих підприємств та його реалізації. Для використання в практичній діяльності запропоновано “Концептуальну модель розвитку малих підприємств в регіоні”, в якій враховано вплив зовнішнього і внутрішнього підприємницького середовища та інших складових механізму, запропоновано відповідні складові, методи, інструменти для реалізації цього механізму.

Список використаних джерел

1. Концепція державної політики розвитку малого підприємництва : постанова : [прийнято КМУ 3 квітня 1996 р. № 404] // Зібрання постанов Уряду України. – 1996. – № 10. – С. 20 – 26.
2. Гаєвський Б.А. Основи науки управління : [навч. посібник] / Гаєвський Б.А. – [2-е вид., стереотип.]. – К. : МАУП, 1998. – 112 с.
3. Мізюк Б.М. Про один з підходів до формування механізму перетворення потенціалу підприємства // Проблеми раціонального використання соціально-економічного та природно-ресурсного потенціалу регіону: фінансова політика та інвестиції. Серія “Підприємництво, менеджмент та маркетинг” : зб. наук. праць. – Луцьк : Надстир’я, 2003. – Вип. ІХ, №2. – С. 11 – 22.
4. Михасюк І. Державне регулювання економіки : [підручник] / Михасюк І., Мельник А., Кредина М., Залога З. / Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. – [2-е вид., випр. і доп.]. – К. : Атака, Ельга-Н, 2000. – 592 с.
5. Варналій З.С. Мале підприємництво: основи теорії і практики / Варналій З.С. – [2-е вид., випр. і доп.]. – К. : Тов-во “Знання”, КОО, 2003. – 277 с.
6. Копченко І.М. Фінансовий механізм сприяння розвитку малого підприємництва / І.М. Копченко // Фінанси України. – 2003. – № 5. – С. 65 – 69.
7. Немченко А.Б. До питання про управління розвитком малих підприємств в регіоні / А.Б. Немченко, Т.Б. Немченко // Наукові праці Кіровоградського нац. техн. ун-ту. Економічні науки. – Кіровоград : КНТУ, 2006. – Вип. 9. – С. 313 – 320.
8. Романова О. Регулирование предпринимательской деятельности / О. Романова // Бизнесинформ. – 1999. – № 1 – 2. – С. 26 – 29.
9. Ожегов С.И. Словарь русского языка. Около 57000 слов / Ожегов С.И. ; под ред. Н.Ю. Шведовой. – [10-е изд., стереотип.]. – М. : “Сов. Энциклопедия”, 1973. – 846 с.
10. Крисанов Д.Ф. Аграрна сфера: пріоритети та механізми реалізації / Крисанов Д.Ф. – К. : Ін-т економіки НАН України, 1998. – 235 с.
11. Шегда А.В. Основы менеджмента : [учебн. пособие] / Шегда А.В. – К. : Тов-во “Знання”, КОО, 1998. – 512 с.
12. <http://www.slovnuk.net>.